

**ΕΠΑ.Λ.
Α' ΟΜΑΔΑ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Το σχολείο που θέλει να αναπτύξει τη δημιουργικότητα των μαθητών του δε θα περιοριστεί στη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος και των ευνοϊκών συνθηκών. Προγράμματα, βιβλία, μέθοδοι διδασκαλίας, διδάσκοντες και διδασκόμενοι θα πρέπει να προσαρμοστούν και να στραφούν προς αυτή την κατεύθυνση. Η μηχανική μάθηση, η τυποποίηση της διδασκαλίας ή της εργασίας, η παθητική επανάληψη, η παιδαγωγική του «κάνε αυτό που σου λέω» και του «κάνε το όπως σου το λέω» θα αντικατασταθούν με μεθόδους όσο γίνεται περισσότερο ενεργητικές, επεκτεινόμενες και σε θέματα που ίσως δεν προβλέπονται από το πρόγραμμα, αλλά που η πραγματευσή τους ενδιαφέρει ένα μαθητή ή μια ομάδα μαθητών. Το ερώτημα δηλαδή «τι θα ήθελες να κάνεις» και «πώς σκέπτεσαι να εργαστείς» βρίσκεται στη βάση μιας δημιουργικής παιδευτικής διαδικασίας που σέβεται την ατομικότητα και πιστεύει στις δημιουργικές δυνατότητές της. Από τις ενεργητικές μεθόδους θα αναφέρουμε κυρίως τη διερευνητική, κατά την οποία η οργάνωση της ύλης και η σύνδεση των γνωστικών τμημάτων επαφίεται στον ίδιο το μαθητή, ώστε η μάθηση να παίρνει μια δημιουργικά εξατομικευμένη μορφή σχετιζόμενη άμεσα με την εργασία, να είναι δηλαδή μάθηση πραγματική.

Παράλληλα, στο δημιουργικό σχολείο θα τονιστεί ιδιαίτερα η συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο, ώστε να είναι όσο το δυνατόν ενεργητικότερη με όλο τον κίνδυνο της «εκτροπής» από τη «διδασκαλία» που έχει σχεδιάσει ο διδάσκων. Ο καλός δάσκαλος ποτέ δεν ξέρει πού θα βγάλει τελικά το μάθημα και σ' αυτό ακριβώς έγκειται η γοητεία του έργου του. Πάντως, ένα μάθημα που οδηγεί εκεί που αυτός έχει σχεδιάσει, δεν είναι πάντα το καλύτερο μάθημα.

Ο διδάσκων άλλωστε θα πρέπει να είναι σε θέση να ανατοποθετήσει το παραδοσιακό ρόλο του, αναθεωρώντας κριτικά και παραμερίζοντας το εγχαραγμένο μοντέλο του παραδοσιακού δασκάλου. Θα πρέπει να μένει ανοικτός και ευέλικτος, να οργανώνει, να εμπνυχώνει, να ενθαρρύνει, να δίνει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο μαθητής για τη δουλειά του ή να τον κατευθύνει σωστά στην αναζήτηση και την ανεύρεσή τους, να καθοδηγεί τον εργαζόμενο διακριτικά και στο βαθμό που θα κρίνει αναγκαίο. Με άλλα λόγια, θα πρέπει και ο ίδιος να είναι δημιουργικό άτομο ή να ενεργοποιήσει τη λανθάνουσα ενεργητικότητά του. Διαφορετικά, η ζωή του σε ένα δημιουργικό σχολείο θα ήταν δύσκολη για πολλούς και ευνόητους λόγους.

Με αυτά τα δεδομένα λοιπόν, η σχολική ζωή στο δημιουργικό σχολείο θα πρέπει να είναι οργανωμένη με τρόπους που να ευνοούν τις πρωτοβουλίες, τις επιλογές, τις εργασίες των μαθητών σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Θα μπορούσε,

για παράδειγμα, να ανατίθεται στους μαθητές η οργάνωση και η παρουσίαση ορισμένων μαθημάτων. Θα μπορούσαν ακόμα να αναλάβουν την έκδοση περιοδικού ή εφημερίδας, τη διοργάνωση εκθέσεων, θεατρικών παραστάσεων, μουσικών εκδηλώσεων, ομιλιών – συζητήσεων για θέματα επικαιρότητας, κοινωνικά ή πολιτικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά κ.τ.λ. Φυσικά, σε μια τέτοια οργάνωση, που προϋποθέτει όμως ότι οι διδάσκοντες και οι διδασκόμενοι θα έχουν απαλλαγεί από την πίεση των εξετάσεων και από το αδιάκοπο κυνήγι της ύλης και του χρόνου, τον καθοριστικό ρόλο θα τον έχουν οι ομάδες των ενδιαφερόντων των μαθητών [...]

Κώστας Μπαλάσκας, *Το σχολείο της δημιουργικότητας*, διασκευή.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 – 120 λέξεις).

Μονάδες 25

- B1.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων φράσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε φράση:

Σύμφωνα με το συγγραφέα:

- α. Η διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων θα μπορούσε να βοηθήσει κάποιους μαθητές να εκφραστούν δημιουργικά.
- β. Η τυποποίηση της διδασκαλίας δεν αφήνει περιθώρια για να ληφθούν υπόψη τα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες του κάθε μαθητή.
- γ. Στο σχολείο της δημιουργικότητας ο καλός δάσκαλος είναι εκείνος που ακολουθεί με προσήλωση το σχέδιο μαθήματος που έχει ετοιμάσει.
- δ. Η διερευνητική μέθοδος είναι μια μορφή αυταρχικής διδασκαλίας.
- ε. Στο σχολείο της δημιουργικότητας δεν θα υπάρχουν κανόνες για τη συμπεριφορά των μαθητών και των δασκάλων.

Μονάδες 5

- B2.** Να δώσετε από ένα συνώνυμο για τις παρακάτω λέξεις: *επαφίεται, τονιστεί, έγκειται, δουλειά, αδιάκοπο.*

Μονάδες 5

- B3.** Να σχηματίσετε τους τρεις βαθμούς του επιθέτου **δημιουργικός** και στα τρία γένη.

Μονάδες 5

B4. Να βρείτε ένα σημείο του κειμένου που η χρήση της γλώσσας έχει κυριολεκτική (δηλωτική) σημασία και ένα σημείο που έχει μεταφορική (συνυποδηλωτική).

Μονάδες 5

Γ1. Με ποια συλλογιστική πορεία αναπτύσσει τη σκέψη του ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

Γ2. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο (70 – 80 λέξεων τουλάχιστον) με τη μέθοδο της σύγκρισης και αντίθεσης την παρακάτω θεματική περίοδο: *Ο ρόλος του δασκάλου στο σχολείο της δημιουργικότητας θα είναι πολύ διαφορετικός από το ρόλο του δασκάλου στο παραδοσιακό σχολείο.*

Μονάδες 10

Δ. Τώρα που πλησιάζει η στιγμή της αποφοίτησής σας από το Λύκειο, αξιοποιώντας τις εμπειρίες της σχολικής σας ζωής, να γράψετε μια επιστολή προς τον Υπουργό Παιδείας, στην οποία θα διατυπώνετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας για τις αλλαγές που θα θέλατε να γίνουν στο σχολείο, προκειμένου αυτό να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας (400 – 500 λέξεις).

Μονάδες 40

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ